SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1971

av Joakim Järrebring (S)

Verkställighetsgaranti för beviljade insatser enligt LSS

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda en individuell verkställighetsgaranti för beviljade insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga rätten till skyndsamt prövat tillfälligt stöd när en beviljad insats dröjer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett beslut om stöd måste följas av att hjälpen ges. För en människa med funktionsnedsättning kan en beviljad insats vara förutsättningen för att delta i vardagslivet och själv bestämma över sin tillvaro. När verkställigheten dröjer går tid förlorad som inte kan lämnas tillbaka. Även närstående kan få bära ett omfattande ansvar under väntan.

LSS är en rättighetslagstiftning. Det finns redan regler om rapportering av beslut som inte har verkställts inom tre månader och om särskild avgift när en kommun inte tillhandahåller en beviljad insats inom skälig tid. Tremånadersgränsen för rapportering ska inte uppfattas som en generell rätt att vänta med att verkställa ett beslut.

Riksrevisionens granskning 2026 visar brister i statens styrning och kontroll av kommunernas LSS-uppdrag. Det ger anledning att stärka genomförandet från den enskildes perspektiv. Rapportering och ekonomiska sanktioner behöver kompletteras med verktyg som kan ge personen faktiskt stöd under väntan.

Regeringen bör därför utreda en individuell verkställighetsgaranti för beviljade LSS-insatser. Garantin bör göra det tydligt hur den enskilde kan få väntan prövad, vem som ansvarar för åtgärder och när ett beslut måste följas av en konkret lösning. Insatsernas skilda karaktär och personens individuella behov bör vara utgångspunkter när regler och tidsfrister utformas.

När den beslutade insatsen inte kan ges utan oskäligt dröjsmål bör personen kunna begära ett skyndsamt och överklagbart beslut om tillfälligt stöd. Det tillfälliga stödet bör så långt möjligt tillgodose det behov som den beviljade insatsen avser. Det bör utformas tillsammans med den enskilde och hålla god kvalitet. Kommunen bör fortsätta arbeta för att verkställa den ursprungliga insatsen, och ett erbjudande om tillfälligt stöd bör inte urholka den rätt som redan har beviljats.

Ett förstärkt individuellt skydd förutsätter att kommunerna kan ordna insatserna. Utredningen bör därför behandla samordningsstöd, kompetensförsörjning och möjligheter att samarbeta om genomförandet. Den bör beräkna kostnader och lämna förslag om statens finansieringsansvar för nya skyldigheter. Ett fungerande genomförande behöver förena tydliga rättigheter med praktiska förutsättningar.

Jag anser att det är angeläget att den som har fått rätt till stöd också får verkningsfulla möjligheter att kräva att beslutet genomförs. En verkställighetsgaranti bör bedömas efter om den förkortar väntan och stärker människors självständighet.

Joakim Järrebring (S)